

Húsvétvasárnap

Kol 3,1-4

„Ami odafönn van azzal törődjetek!”

¹Ha tehát Krisztussal feltámadtatok, keressétek, ami fönt van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján. ²Ami ott fönn van, arra legyen gondotok, ne a földiekre. ³Hiszen meghaltatok, és életetek Krisztussal el van rejtve az Istenben. ⁴Amikor majd Krisztus, a mi életünk megjelenik, vele együtt ti is megjelenetek dicsőségesen.

Krisztus feltámadása az apostoli igehirdetés központi tézise, mely csak keresztény forrásokban található meg. A legrégebbi írott formában a feltámadásról Kr. u. 53-ban a Korintusiaknak írt I. levélben olvashatunk, amelyben Pál az örökölt tanúságtételeket sorolja fel, többek között a Péternek és az ötszáz testvérnek történt megjelenéseket. Ez a szöveg egyfajta hitvallásnak tűnik már itt is. Az arám szöveget tükröző irodalmi formája azt jelzi, hogy eredetét palesztinai közösségben kell keresnünk. Az őskeresztény himnuszok (Ef 5,14; Fil 2,6-11; 1Tim 3,16) arról tanúskodnak, hogy ezt a hitvallást a liturgiában is állandóan ismételték, mint a közösség legfontosabb tanítását. Pálnak az Apostolok Cselekedeteiben rögzített beszédeinek visszatérő témája Krisztus feltámadása. A beszédekben azonban soha nem ismétli el pusztán Jézus Krisztus feltámadását úgy, mint egyszeri, következmény nélküli esemény, hanem úgy szól róla, mint a hívek feltámadásának, sőt már evilági életük horizontjának meghatározó jelenségéről.

Az apostolok életét Krisztus feltámadása alapvetően megváltoztatta. Az eddigi félenk tanítványokból, akik a szenvedéstörténet idején elrejtöztek, most tanúságtévők, bátor igehirdetők lettek. Figyelembe kell vennünk azt is, hogy Jézus feltámadásáról szóló evangéliumi hagyományokat, a Jézus sírja körüli események leírását a levélirodalomban a már jelzett hitvallási formulák után rögzítették a feltámadás hitét birtokló írók. A húsvéti feltámadásba vetett hit pontos eredetét tehát nem tudjuk meghatározni, de valaminek történnie kellett, hogy a depresszióban és félelemben élő tanítványi körben ilyen gyökeres változás álljon be. A húsvéti feltámadásba vetett hit a keresztény közösségben élő tekintélyes személyek tapasztalatára épült. Ez a tapasztalatszerzés azonban később folytatódott. Nincs igaza Lessingnek (1777), aki ezt a tapasztalatot az első tanítványokra korlátozza. Jézus feltámadásának óriási mozgósító szerepe van Pál igehirdetésében, amelyben ez a ta-

nítás a hívek feltámadásával kapcsolódik össze. Jézus feltámadásának tapasztalata egyben igazolja a földi Jézus igehirdetését is. A feltámadás tanítása megosztotta a Jézus eseményről értesülteket, zsidókat és pogányokat egyaránt. Kezdetből fogva voltak olyanok, akik tiltakoztak a feltámadás tana ellen, mégis Pálnak milliós nagyságrendű tömeget sikerült mozgósítania ezzel a tanítással, sőt a feltámadás hite a keresztény egyházban soha nem változott és nem gyöngült meg.

A hívek feltámadása egyrészt spirituális feltámadást jelentett már itt a földön, vagyis a bűnből való feltámadást. Ilyen spirituális feltámadást hirdet a mai levél is. A hívőket „Jézussal feltámadott”-nak nevezi (1. v.), és az ún. felsőbbrendű, égi értékek követését természetes követelménynek tartja. Egy új emberideál és emberi magatartás születik a feltámadás hitével együtt a keresztény egyházban. A végtélet és a Krisztussal való öröklét hitében átalakulnak a földi élet dimenziói a hívők számára. A keresztény közösségekben az emberek más típusú közösségi életre törekuszenek, mint a közösséget körülvevő városban (polisz). A keresztényeket egyfajta lelkesedés tölti el, egész életüket odaadják ezért az eszméért. Földi életük végének nem a halált tartják, hanem a feltámadást, a halált csak álomnak, elszenderülésnek kezdik nevezni. Ami azt is jelenti, hogy az első apostolok tapasztalata éppen olyan hatással van az életszemléletük változására, mint azoknak, akik csak a szavukra hisznek.

A feltámadás hitének személyes átélése és elfogadása nem a tanult vagy hallott hit megértését jelenti csupán, hanem a megélt hit elfogadását. A feltámadás hitének elfogadása azonban nem pusztán filozófiai és ismeretelméleti kérdés, hanem morális követelményeket is magában hordozó döntés. Jézus feltámadásának és a feltámadás hitének elfogadására csak érett, felelősen gondolkodó személyiség képes, aki azt is belátja, ezután földi vágyait is az új hitnek kell alárendelnie. Aki belátja, hogy a Jézus által képviselt emberideál nem a személy életének korlátozását jelenti, hanem inkább kiteljesedését. Ezért a feltámadás hitének nemcsak világi története van, hanem egy pszichológiai története is minden emberben. A földi Jézusról szóló szép, jámbor történeteket vagy Jézus születéséről szóló megható családtörténetet könnyű elfogadni, mert nem feltétlenül kötelez állásfoglalásra bennünket. A feltámadás tanának elfogadása viszont olyan változtatást követel, amelyet Pál azzal a képpel fejezett ki, hogy meghal bennünk a hit elfogadása előtti földies irányultságú ember, és megszületik az új, a mennyei értékekre figyelő ember. Ez tényleg óriási változás életünkben.